

Ikt. sz.: NOB-42/2-4/2023.

NOB-1/2023. sz. ülés
(NOB-9/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Nemzeti Összetartozás Bizottságának**
2023. február 27-én, hétfőn, 10 óra 3 perckor
az Országház Esterházy János termében (földszint 1.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A 2023. év Madách Imre-emlékévvé nyilvánításáról szóló H/3004. számú határozati javaslat</i>	
<i>Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről</i>	6
<i>Becsó Zsolt kiegészítése</i>	6
<i>Hozzászólás</i>	8
<i>Határozathozatal</i>	8
<i>Az ülés berekesztése</i>	9

Napirendi javaslat

A 2023. év Madách Imre-emlékévvé nyilvánításáról szóló határozati javaslat (H/3004. szám)

(Balla Mihály, Becsó Zsolt (Fidesz) képviselők)

(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Pánczél Károly (Fidesz), a bizottság elnöke

Herczeg Tamás (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szászfalvi László (KDNP), a bizottság alelnöke
Dr. Molnár Zsolt (MSZP), a bizottság alelnöke
Bóna Zoltán (Fidesz)
Jakab István (Fidesz)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz) Herczeg Tamásnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Sándor Tamás bizottsági munkatárs

Meghívott

Hozzászóló

Becsó Zsolt (Fidesz) előterjesztő

Megjelentek

Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló
Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló
Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 3 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatkéesség megállapítása, a napirend elfogadása

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Nagy szeretettel köszöntök minden kedves megjelentet a bizottságunk mai ülésén. Köszöntöm az előterjesztőt is, Becsó Zsolt képviselőtársunkat. Köszöntöm a bizottság alelnökeit, tagjait, a teljes létszámban megjelent nemzetiségi szószólókat, akik a bizottságunk munkájában részt vesznek, és köszöntök minden kedves érdeklődőt.

Tisztelt Bizottság! Távolmaradását előzetesen írásban bejelentette Berki Sándor és Zsigmond Barna Pál. A mai ülésünkön a helyettesítés a következőképpen alakul: Zsigmond Barna Pál képviselő urat Herczeg Tamás alelnök úr helyettesíti. Így megállapítom, hogy a bizottságunk 6 fővel határozatképes.

Kérdezem a bizottságot, hogy a kiküldött napirendet, amely egy tárgysorozatbavételből áll, elfogadja-e. Aki igen, kérem, most szavazzon! (Szavazás.) Köszönöm szépen. A bizottság 6 igen szavazattal a napirendet elfogadta.

Tisztelt Bizottság! Mielőtt a napirendi pontunk tárgyalására rátérnénk, engedjék meg nekem, hogy egy szomorú kötelezettségünknek tegyünk eleget. A magyar Országgyűlésben is egy szokás, hogy megadjuk a tiszteletet volt képviselőtársainknak, kollégáinknak, és a parlamenti ülés kezdetekor megemlékezünk elhunyt képviselőtársokról. Sajnos ez a mai nap sem telik enélkül. Egy hosszú téli szünet után vagyunk, mely időszak alatt több volt képviselőtársunk elhunyt.

Itt, a Nemzeti Összetartozás Bizottsága előtt pedig azt gondolom, meg kell emlékeznünk legalább egy pár percre Duray Miklósról, politikustársunkról, közéleti szereplőről, íróról, a felvidéki magyarság egy vezetőjéről. Azt gondolom, hogy itt, az Esterházy-teremben mindenképpen kötelességünk, hogy Duray Miklósról emlékezzünk, aki a 78. életévében 2022. december 30-án hunyt el, és 2023. január 17-én szülővárosában, Losoncon került sor az őt búcsúztató szertartásra.

Duray Miklós 1945. július 18-án született Losoncon. 1971-ben szerzett geológusi diplomát. A kommunista rendszer idején folyamatosan megfigyelték, többször letartóztatták. 1963-ban lett a Csemadok, a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Egyesületének tagja, majd később annak vezetője is, ahonnan még a kommunizmus idején, 1970-ben politikai okokból kizárták. Később megalapította a Magyar Ifjúsági Szövetséget, amelyet szintén betiltottak. A rendszerváltás idején pedig a Felvidéki Együttélés Politikai Mozgalom elnöke lett és a Magyar Koalíció Pártjának, az MKP-nak ügyvezető, majd stratégiai alelnöke 1999-2010 között.

1990-2010 között húsz éven keresztül előbb a csehszlovák, majd a szlovák parlamentnek képviselője. A kilencvenes választásokkor - mérhető, objektív adat - Csehszlovákia második legnépszerűbb politikusa volt. A Havel-kormányba is felkérték, az akkori Kommunista Párt vétője akadályozta meg azt, hogy ott a rendszerváltás után ő miniszter legyen.

A magyar státusztörvény elfogadása után ő kapta meg az első magyarigazolványt Felvidéken. A magyarigazolványok ügyében, annak átadásában, szervezésében a Szövetség a Közös Célokért Egyesület elnökeként és a felvidéki irodahálózaton keresztül rendkívül sokat tett.

Duray Miklósról is elmondható az, hogy szülőföldjét nem hagyta el. Elszántan küzdött mindig is az emberi és nemzetiségi jogokért. Ezt az utat jelölte ki számára az Úristen, és mindig hálásak lehetünk neki, hiszen az ő kezdeményezésének köszönhetően jöttek létre a határokon átívelő nemzetpolitika olyan sokáig

elképzelhetetlennek tartott vívmányai, mint a Magyar Állandó Értekezlet - az ő javaslata volt -, vagy éppen a magyarigazolvány.

Tisztelt Bizottság! Azt kérem, hogy egy rövid, néma főhajtással emlékezzünk meg Duray Miklósról! *(A teremben jelenlévők felállnak, és néma felállással adóznak Duray Miklós emlékének.)* Köszönöm.

**A 2023. év Madách Imre-emlékévvé nyilvánításáról szóló H/3004. számú határozati javaslat
Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről**

Tisztelt Bizottság! A napirendünk a 2023. év Madách Imre-emlékévvé nyilvánításáról szóló határozati javaslattal folytatódik, amely H/3004. számon van a Ház előtt. Balla Mihály és Becsó Zsolt képviselő urak képviselői önálló indítványáról van szó. Tájékoztatom a bizottságot, hogy a határozati házsabály 58. § (1) bekezdése szerint a képviselő által benyújtott törvényjavaslat abban az esetben kerül az Országgyűlés tárgysorozatára, ha azt a házelnök által kijelölt állandó bizottság támogatja.

Ismét tisztelettel köszöntöm Becsó Zsolt képviselő urat, mint előterjesztőt, és kérdezem, hogy kíván-e szólni. *(Jelzésre:)* Igen. Öné a szó, képviselő úr.

Becsó Zsolt kiegészítése

BECSÓ ZSOLT (Fidesz) előterjesztő: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelettel köszöntök mindenkit. Madách Imre író, költő, politikus, a Kisfaludy Társaság rendes, a Magyar Tudományos Akadémiának pedig a levelező tagja volt, mégis sokan csak annyit tudnak róla, hogy ő írta Az ember tragédiáját, ezért engedjék meg, hogy néhány olyan információt megosszak önökkel, ami véleményem szerint elősegíti majd ennek a javaslatnak a támogatását.

Talán ott kezdhetjük, hogy 1823 különleges év volt az irodalomtörténetben. Kétszáz évvel ezelőtt a januári napokban olyan események történtek, amelyek kihatással vannak napjainkra is. 1823-ban született Kiskőrösön Petőfi Sándor, a magyar költészet legkiemelkedőbb alakja. Ekkor tisztázta le, január hónapban, Kölcsey a Himnusz A magyar nép zivataros századaiból című költeményét. 1823. január 20-án pedig egy törékeny újszülött is világra jött, a Nógrád Vármegyei Alsósztrégován megszületett sztrégovai és kiskelecsényi Madách Imre. Bár csak 41 év adatott meg Madách Imrének, de azt gondolom, hogy a neve beíródott a magyar és egyetemes kultúrtörténet díszes albumába. *(Jakab István megérkezik a bizottsági ülésre.)*

Néhány olyan elemet emelnék ki, amely annyira talán nem ismert önök előtt sem. Tizennégy évesen már saját lapot indított öccsével, igaz, a széles olvasókör csak a saját családtagjaiból került ki. Hat idegen nyelven beszélt Madách, németül, franciául, szlovákul, angolul, és megtanult egy kicsit ógörögül és latinul is. A pesti egyetemre járva adta ki anyja költségén az első verseskötetét. Szoros barátságba került Pesten Lónyay Menyhérttel, aki később miniszterelnök lett, sőt beleszeretett annak hűgába, és szoros barátságba került Gróf Andrássy Gyulával is, aki szintén később miniszterelnök lett, sőt a Monarchia első külügyminisztere is volt.

Betegsége miatt a forradalmi időszakhoz nem sok köze volt, és a szabadságharcban sem tudott részt venni, de a Madách-család ettől függetlenül óriási veszteségeket szenvedett. A forradalmat követően nővérét annak második házasságában, tehát a második férjét és az első házasságából származó gyermekét román parasztok megölték. Öccsét, aki Kossuth futárszolgálatátában teljesített szolgálatot, a tüdőgyulladás vitte el, és az öccse menyasszonyának az apját pedig Haynau akasztatta fel. Házassága Fráter Erzsébettel annak hűtlensége miatt ment

tönkre, mely örökre megviselte az író, és élete hátralévő részét leginkább anyjával és a mamával együtt töltötte, elsősorban Alsósztrégován.

Egyhangúlag választották meg 1861. március 20-án Madáchot Balassagyarmat választókerület országgyűlési képviselőjévé. Több dráma után végül 1856-1857 között írta meg Az ember tragédiáját, amelynek csak egyetlen változata maradt fenn. Arany Jánosnak a művet 1861-ben mutatta be. Arany elismerően nyilatkozott róla, és felajánlotta segítségét, háromszor is felkereste Nógrád vármegyében Madáchot, Csesztvén illetve Alsósztrégován.

Végül 1862 január környékén jelent meg az első kiadás, amit a Kisfaludy Társaság pártoló tagjai kaptak meg. A dráma már iskolai tananyag volt, amikor 1883-ban, tehát 21 évvel a megjelenése után először bemutatták a budapesti Nemzeti Színház színpadán. Különben az ősbemutatón Évát Jászai Mari alakította, és Paulay Ede rendezte a darabot. Ádám egyik leghíresebb megformálója nem más, mint Lugosi Béla volt. Mielőtt Drakula szerepében világhírűvé vált volna, ő alakította Ádámot a tragédia első amerikai bemutatóján New Yorkban.

A szocializmus időszakában Madách műve nem tartozott a hatalom kedvencei közé, a falanszter szint a kommunizmus kritikájaként értelmezték. Ami talán még érdekes lehet, hogy Az Ember tragédiáját több mint 60 nyelvre fordították le, és három filmes adaptáció is készült a műből.

Talán az sem véletlen, hogy az előterjesztők nógrádiak, hiszen Madách Imre, mint a magyar és egyetemes irodalom, valamint a drámaköltészet egyik legkiemelkedőbb és legismertebb alakja, ezer szállal kötődött Nógrád megyéhez, egyrészt a Nógrád vármegyei Alsósztrégován született, ott is halt meg, ott is található a síremléke. Idén Alsósztrégova díszpolgárává választotta Madách Imrét.

Mint patvarista, vagyis joggyakornok kezdett el dolgozni a vármegyei alispán mellett Balassagyarmaton. 1844-től a Nógrád vármegyei Csesztvére költözött, ahol megszületett és meg is halt az első gyermeke, és Palócán bújtatta álnéven Kossuth titkárát, akit szintén halálra ítélték. Ő Rákóczy János volt. Ahogy említettem, itt találkozott többször Arannyal. A Nógrád vármegyei Csécsén vette el Fráter Erzsébetet, akibe egykor a szintén Nógrád vármegyei Losoncon egy bálban szeretett bele. Csak rövid megjegyzés, hogy Duray Miklós is losonci, magyarán Nógrád vármegyei kötődéssel rendelkezik. A nagy műt szintén Nógrád vármegyében, Alsósztrégován írta meg a kastélyukban az „oroszlánbarlang”-ban, a dolgozószobájában.

Tisztelt Bizottság! A Madách-örökség azonban nemcsak Nógrád vármegyén mutat túl, hanem az ország jelenlegi határait is átlépi. Súlya és értéke össznemzeti, sőt európai és egyetemes, ezért is éreztük kötelességünknek, hogy Madách szűkebb pátriájának képviseletében a drámaköltészet óriása előtti főhajtás és tisztelet jegyében kezdeményezzük a 2023-ban esedékes Madách bicententárium méltó megünneplését.

Bízunk benne, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum bevonásával, amely immár jelen van Nógrád vármegyében, egyrészt a Széchenyi Múzeumot is ő működteti, illetve a balassagyarmati Palóc Múzeumot is ő működteti - néhány nappal, vagy mintegy egy hónappal ezelőtt a Nemzeti Múzeum igazgatója Madách-díjban részesült, a megye legjelentősebb kulturális díját kapta meg -, olyan megemlékezések, rendezvények megtartására, oktatási anyagok és művészeti alkotások készítésére kerülhet sor, amelyek Madách Imre életművével kapcsolatosak, és hozzájárulnak majd a méltó megemlékezéshez. Tisztelettel szeretném kérni a bizottságot, hogy támogassák a javaslatot.

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr, az előterjesztést és az általános indokláshoz képest is színes kiegészítéseit, még többet megtudtunk Madáchról.

Tisztelettel kérdezem a bizottságot, hogy van-e kérdés, hozzászólás, vélemény. *(Jelzésre:)* Molnár Zsolt alelnök úr!

Hozzászólás

DR. MOLNÁR ZSOLT (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tisztelettel, természetesen támogatni fogom, támogatni fogjuk, hiszen amit a képviselő úr is elmondott, le van írva, az erre érdemes.

Talán azt az óvatos kérdést tettem volna fel, de választ is adott képviselő úr, hogy Petőfi Sándor is ebben az évben született, esetleg azt érdemes majd átgondolni, hogy ebből érdemes-e rendszert csinálni, mert lehet, hogy igen, sőt valószínű, csak majd valami logika mentén. Nagyra értékeljük azt is, hogy Nógrád megye, vármegye szülötte, csak sokan vannak olyanok, köztük Madách, akik erre érdemesek, ezért talán érdemes majd ebbe egy gyakorlatot belevinni, hogy mi szerint. Az az óvatos kérdés felmerül, hogy Kölcsey-emlékév, vagy Petőfi-emlékév legyen-e. Csak erre akartam utalni, de természetesen ez egy támogatható és jó kezdeményezés.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Van-e még kérdés, hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Kíván-e képviselő úr reagálni?

BECSÓ ZSOLT (Fidesz) előterjesztő: Nem, köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mielőtt szavazásra kerülne sor, szeretném a köszönetemet kifejezni a benyújtóknak, és azon örömet kifejezni, hogy a tárgysorozatba-vétel ügye ide került a bizottságunk elé. Mindig is úgy gondoltam, és úgy gondoljuk, hogy az emlékezetpolitika, ami rendkívül fontos egy nemzet számára, hiszen többek között ettől is nemzet a nemzet, az idetartozik a bizottságunk elé. Lehetnek egyedi ügyek, amelyek más bizottságot érintenek, és érinti egyébként az emlékezetpolitikát is, mégis azt gondolom, hogy nagyjaink, akár az irodalom, a művészetek, a tudomány világából, történelmi elődeink, hőseink emlékének az ügye, mint emlékezetpolitika, mely az egész nemzet számára jelentőséggel bír a határokon átívelően is és a diaszpóra számára is, azok mindenféleképpen jó, hogyha idetartoznak hozzánk, és ezzel foglalkozhatunk. Legyünk arra büszkék, hogy esetleg vannak olyan éveink, amikor több olyan jelentős esemény is van, több kerek évfordulót ünnepehetünk meg és tehetünk emlékévvé. Tulajdonképpen legyünk boldogok, hogy néha a bőség zavarával küzdünk az Aranybullától Petőfin át Madáchig. Még egyszer köszönöm az előterjesztőknek.

Határozathozatal

Szavazásra kerül sor. Kérdezem a bizottságot, hogy ki támogatja, hogy a H/3004. számú határozati javaslat az Országgyűlés tárgysorozatára kerüljön. Aki igen, kérem, most szavazzon! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen.

A bizottság 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül támogatta ezt a határozati javaslatot.

A jegyzőkönyv számára szeretném mondani, hogy tisztelettel köszöntöm Jakab István képviselőtársunkat, elnök urat, aki megérkezett a bizottsági ülésre, és ő is tudta támogatni a határozati javaslatot. Még egyszer köszönöm az előterjesztőnek. Ezt a napirendi pontot lezárom.

Mielőtt a bizottsági ülést bezárnám, tájékoztatni szeretném a bizottság tagjait és a nemzetiségi szószólókat, hogy jövő héten egyébként plenáris ülés is lesz a magyar Országgyűlésben. Két bizottsági ülést kell tartanunk, igyekszünk illeszteni a plenáris ülések időpontjához. Március 6-án, hétfőn délelőtt 10 órakor nagykövetjelöltek

meghallgatására kerül sor zárt ülés keretében, míg másnap, március 7-én előreláthatóan a határozathozatalokat követően, amennyiben házelnöki engedélyt kapunk, kerül sor a most tárgysorozatba vett indítvány részletes vitájára és egy másik tárgysorozatba-vételi eljárásra is. Tehát jövő héten hétfőn és kedden is számítunk az önök munkájára.

Az ülés berekesztése

Nagyon szépen köszönöm a munkájukat. A bizottsági ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 24 perc)

Pánczél Károly
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Vicai Erika